

SynHør-bladet

Ny spalte!
«Hvordan leser jeg bladet?»

Turen går til: Norefjell!

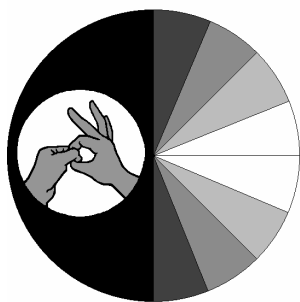
Fokusuke «Bryt isolasjon!»

Debatt om hjelpemidler

29. ÅRGANG

5 | 2020

Landsforbundet for kombinert
Syns- og Hørselshemmede/Døvblinde (LSHDB)

LSHDB

Landsforbundet for kombinert Syns - og Hørselshemmede / Døvblinde

Styret

Leder: Åshild Johansen
Tlf: 402 34 452
E-post: aashild.lovise@ebnett.no

Nestleder: Kari Kristine Engan
Tlf: 413 34 244
E-post: ka-k-eng@online.no

Styremedlem: Bibbi Hagerupsen
Tlf: 960 46 065
E-post: bibbih@online.no

Styremedlem: Erik Nilsen
E-post: erini@online.no

Styremedlem: Hege Dahlen
Tlf: 970 01 093
E-post: hege.beathe.dahlen@gmail.com

1. varamedlem: Odd Paulsen

2. varamedlem: Sissel H. Markhus

SynHør-bladet

Redaktør: Kaisa Markhus
Tlf: 97151746
E-post: kaisa@lshdb.no

ADRESSE:

LSHDB
Skippergata 33
0154 Oslo

E-post: kontor@lshdb.no
Internett: www.lshdb.no
Tlf: 22 41 34 24
Mobil: 95 94 93 57

Daglig leder: Karin Andvig

Kontoret er åpent annenhver onsdag,
og hver torsdag og fredag.
Kontoret ligger i 5. etasje.

Trykk: Rycon AS

Opplag: 330

Forsidebilde:

Bildet viser et vann med grønt landskap rundt som speiler seg i vannet med en regnbue, og røde høstfarger nederst i bildet.

Tatt av: Kaisa Markhus

Innhold

Nytt fra Styret	4
Kunngjøringer: avlyst likepersonskurs, landsmøte og julebord	5
Minneord	6
Redaktøren	8
Forskning	8
Slik Leser du bladet og andre sosiale medier?	10
Hvordan Leser jeg bladet? - Av Kari Engan	11
Ressurskontoret for personer med døvblindhet	12
Hjelpemidler for døvblinde—finnes det?	13
Turen går til: Norefjell!	14
Sjakkhjørnet	17
Notis: Endring i drosjeløyver	17
Arendalsuka 2020 ble til fokusuke «Bryt isolasjonen»	18
Hva skjer fremover?	18

Styrets hjørne

Av Hege Dahlen

Hei medlemmer og støttemedlemmer.

Denne gangen har turen kommet til meg for å skrive styrets hjørne.

Det skjer en del avlysninger på grunn av Covid-19. Vi må være ekstremt forsiktige og vi tar ingen sjanser på å avholde likeperson kurs, landsmøte eller julebord i november. Dessverre!

Vi kommer sterkere tilbake på sommertreffet neste år i Stavanger, håper vi. Styret er det samme som før helt til neste sommer og landsmøte.

Dessverre så gikk Erik Johansen bort, som har vært vår redaktør i flere år. Hans etterfølger er Kaisa Markhus . Vi er veldig glade for at hun vil jobbe for oss.

Har dere noen bidrag eller ting dere vil dele med andre lesere av SynHør bladet, så send det til oss. Vi vil gjerne ha mere stoff til bladet vårt med tekst, bilder og gode historier.

Det som også skjer er at Eikholt åpnes litt og litt. De er nøye med 1 meter avstand, vasker hender, antibac overalt og alle som får komme hit må være friske.

Ta godt vare på dere alle sammen og ha en fin høst!

En varm hilsen fra Hege

Kunngjøringer

Likepersonskurs, landsmøte og julebord i november blir dessverre avlyst!

Hei alle sammen,

Styret har brukt lang tid for å komme til denne konklusjonen. Vi har vært i kontakt med mange organisasjoner og etater for å få råd og tips.

Vi er en sårbar gruppe der mange av oss er i risikogruppen, og vi kommer fra alle steder i landet.

Dette er noen av punktene styret listet opp som var med på å gjøre valget lettere:

- Stort ansvar for alle som deltar med å ivareta hensynet til smittevern.
- Hvor sosialt og hyggelig blir det med tanke på at vi må holde avstand i alle retninger?
- Usikkerheten blir større da november også er influensatid, samtidig som all aktivitet foregår inne.
- Selv om hotellet sier at de har kapasitet til å ha større samlinger, så betyr det ikke at vi slipper unna ansvaret. Det er LSHDB som sitter med hovedansvaret da vi er arrangøren.
- Om vi for eksempel setter begrensning på 20 medlemmer, så blir antallet fort 40 - 50 personer samlet til enhver tid.

- Usikkerhet om hvordan koronasmitten vil være i november. Så lenge vi ikke har fått noen vaksine på plass, vil vi aldri vite på forhånd om vi kan gjennomføre arrangementer eller ei. Avlyse på kort varsel er kanskje det mest vanskelige, da det vil medføre unødig stor belastning og jobb for oss, samt store utgifter.

Vi vet at mange blir skuffet og har sett fram til å endelig møtes, vi håper derfor at sommertreffet blir desto hyggeligere.

Dette betyr at vårt «gamle» styre, blir de samme fram til nytt valg sommeren 2021. Alle har heldigvis sagt seg villige til å sitte i styret noen ekstra måneder.

Rent formelt er det jo brudd på våre egne vedtekter å ikke avholde landsmøte, men vi mener at helsen må prioriteres.

**Vennlig hilsen,
Styret i LSHDB**

Minneord etter Erik Johansen

Skrevet av Odd Paulsen

Min gode skolekamerat Erik er gått bort

Det var med sjokk jeg fikk vite at Erik er ikke blant oss mer, selv om jeg visste at han var alvorlig syk over lengre tid. Jeg hadde jo håpet i det lengste at han skulle vinne over kreften, men dessverre sovnet Erik inn den 23.aug.

Men du Erik, selv om jeg sier at du er ikke blant oss mer, skal du vite at du er alltid i mitt hjerte, så disse minnene forsvinner aldri.

Vi gikk på døveskolen i Holmestrand i tiden 1957-1965 og vi var i samme klasse til og med satt ved siden av hverandre i flere år. Jeg husker godt at du var rask til å løpe 60 meter, en av de raskeste av alle i skolen, også hoppet du langt i lengde. Jeg husker godt at du tok med en av guttene og meg hjem til dine foreldre en helg. Det var så uvant for meg å bruke tegnspråk til døve foreldre, jeg trodde døve barn bare hadde hørende foreldre den gang!

Du verden for en gjestfrihet vi hadde hjemme hos dine foreldre. Vi hadde mye moro i den tiden og også hadde masse kontakter med hørende gutter og jenter fra naboskolen! Vi hadde noen kjæresten fra den skolen. Og vi spilte mye fotball mot disse hørende

guttene.

Etter konfirmasjon i 1965 begynte vi på Alm framhaldskole ved Jevnaker. Der havnet vi jammen også i samme klasse, til og med satt vi ved siden av hverandre igjen! Jeg glemmer aldri da vi skulle ha munnnavlesningstime, jeg tok pulten og flyttet nærmere lærerinna, mens du satt på samme plass muligens flyttet deg bakover. Jeg var så stolt over noen småfeil, men du hadde null feil! Du var fenomenal til å lese på munnen!

Vi hadde mange flotte aktiviteter på Alm, jeg glemmer aldri vi hadde fotballkamp og bestyrer Bjørndal sto i mål og du skjøt fotball knallhardt like over hodet på bestyreren, han ble hvit i trynet! Da sa bestyreren at du skulle få LG i karakter for oppførsel.

Etter endt Alm skolen, hadde du så gode karakterer både fra Alm og Holmestrand at du valgte Briskeby handelsskole (kanskje gymnas?), mens jeg dro til yrkesskole i Bergen. Da skilte vi lag etter mange flotte og minnerike år gjennom skoletida vi hadde sammen.

Etter skoletida hadde vi lite kontakt fram til 2001, det var da jeg meldte meg inn i Lshdb. Heldigvis fikk vi mer kontakt siden du var gift med Åshild som var leder i Lshdb og dere hadde stiftet familie med 3 barn og 7

barnebarn. For 5-6 år siden kom det en forespørsel under styremøte i Lshdb om du ville søke som redaktør i SynHør bladet, du kan tro at jeg var hoppende glad!

Jeg var sikker på at du ville være perfekt som redaktør! Og da fikk vi mer kontakt igjen gjennom alle mailene vi skrev til hverandre. Der hadde vi mange spøkefulle mailer. Vi skrev alltid kompis til hverandre, det satte jeg stor pris på, og jeg regner det samme med deg også. Vi hadde mange flotte sammenkomster sånn som sommertreff og julebord.

Dessverre tok kreften deg i fra din kjære familie og oss medlemmer i Lshdb pluss mange flere.

Livet blir aldri det samme igjen når et kjært smil har sloknet

**Siste hilsen fra din kompis
Odd Paulsen**

Redaktøren

Kjære alle medlemmer og lesere,

I forrige nummer avsluttet jeg med en oppfordring til alle om å ta vare på seg selv og tenke på hverandre selv om samfunnet begynte å åpne igjen. I denne utgaven av SynHør bladet kommer redaktørens lille spalte noen sider senere enn vanlig, for ting er dessverre ikke tilbake til det vanlige.

Antallet smittede av covid-19 øker, som dessverre gjør at også LSHDB's arrangementer slik som likepersonskurset, landsmøtet og julebordet er avlyst. Slike viktige og ikke minst sosiale sammenkomster setter preg på hverdagen vår.

Det samme gjør bortgangen av vår tidligere redaktør Erik!

Tusen takk til Odd som har skrevet et flott minneord etter ham.

Det fortjener absolutt en av de første sidene i bladet.

I denne utgaven har vi en ny spalte; «Hvordan leser jeg bladet». Jeg håper dere lesere er fornøyde med denne idèen til tema, og kan inspireres av hverandre. Kanskje kan vi bruke denne tiden hvor det er vanskeligere å møtes, til å ta i bruk nye hjelpemidler eller bli inspirert til å være neste ut til å bidra til spalten, slik at vi alle kan lære mer om hverandre.

Med vennlig hilsen
Kaisa Markhus

Forskning (nynorsk)

Oppfatting av vokalar og konsonantar hos brukarar av cochleaimplantat (CI).

Samandrag av Arne Kirkhorn Rødvik si Phd-avhandling, 2020.

Mange høyrselshemma barn og vaksne brukar cochleaimplantat (CI), som er eit høyreapparat med ein innoperert del og ein utvendig del. Gjennom fleire år er det ved

lyttetrening observert at CI-brukarar ikkje oppfattar alle vokalar og konsonantar korrekt, sjølv om dei ofte oppfattar alle ord korrekt i vanleg dagligtale. Arne Kirkhorn Rødvik fann i sitt doktorgradsarbeid at vaksne CI-brukarar oppfattar 62% av vokalar og konsonantar korrekt. Videre fann han at konsonantane /b, d, g/ og /m, n/ er særleg vanskelege å oppfatte.

I dette prosjektet ville Arne finne typiske forvekslingar av vokalar og konsonantar hos høyrselshemma med CI, og samanlikne det med normalthøyrande. For å måle dette brukte han ein test av taleoppfatting med ord som liknar på vanlege ord men ikkje finst i norske ordbøker.

Dei som høyrde normalt, oppfatta som venta fleire vokalar og konsonantar korrekt enn dei som hadde CI. Barn med CI oppfatta fleire vokalar og konsonantar korrekt enn dei vaksne med CI.

Forskringsresultata viser kva vokalar og konsonantar som er vanskelegast å skilje mellom, og at overføringa av bass i eit CI ikkje er optimal. Dette er nyttig informasjon for dei som planlegg lytte- og taletrening for høyrselshemma, for dei som programmerer lyden i CI, og for utviklinga av ny CI-teknologi.

I forbindelse med Arnes avhandling spurte Berit R. Øie kva Arne ønsket av tilbakemeldingar fra oss som bruker CI og har nedsatt syn.

Arne forteller at det er veldig interessant for ham å vite kva forvekslingar av språklydar som er mest vanleg for døvblinde med høyreapparat eller CI. Han reknar i utgangspunktet med at gruppa av CI-brukarar med synshemmingar ikkje skiljer seg noko særleg frå CI-brukarar utan synshemmingar. Men dette har han ikkje undersøkt spesielt i avhandlinga si.

Arne har eit spørsmål til døvblinde CI-brukarar;
«Hvilke ord, konsonanter eller vokaler er det du oftest misforstår?»

Berit har rapportert om sine erfaringar, hvor for eksempel en forveksling av orda "ja" og "nei" kan oppstå. Arne påpekar at dette er ein uvanleg forveksling. Berit rapporterer også om forvekslinga av "trist" og "trygt", som Arne seier er lettare å forstå kvifor skjer. Berit rapporterer også at /y/ blir ofte oppfatta som /i/, og ustemte konsonantar (som /s/) blir ofte forveksla med andre ustemte konsonantar (som /k/).

Arne oppfordrar CI brukarar til å dele tilbakemeldingar på erfaringar med CI og oppfatting av tale.

Dei kan sendast på e-post til Arne, helst før jul i år, til adressa:
arodvik@ous-hf.no

PS: Personlege pasientopplysningar bør ikkje sendes på epost.

Venleg helsing Arne

Hvordan leser du bladet - og andre sosiale medier?

Av Kaisa Markhus

I prosessen med å publisere den første utgaven av bladet etter jeg tok over som redaktør fant jeg raskt ut at selv om jeg kjenner til døvblind-miljøet generelt, så skulle jeg gjerne hatt mer kunnskap om hvordan bladet leses av alle de ulike medlemmene LSHDB har. Med ulike grader av syns- og hørselsrest hos hver og en, sier det seg selv at alle som leser bladet har ulike utfordringer.

Siden forrige blad ble utgitt har jeg allerede lært litt mer om hvordan tekst blir lest opp gjennom ulike programmer. Ikke overaskende så er det ulike problemer som dukker opp med spesialtegn, tekstbokser og lignende når en maskin skal lese opp eller gjengi noe som oftest er konstruert for seende.

Etter en god og lærerrik samtale med Berit Øie, kom idèen om en spalte fra gang til gang hvor ulike lesere av dette bladet kan bidra med å skrive om «Hvordan leser du bladet, og andre sosiale medier».

Leserne av SynHør-bladet har nok noen av de samme erfaringene med ulike hjelpemidler for både redusert syn og hørsel for å lese bladet, for å bruke e-post eller andre sosiale medier. Rett og slett å få tilgang på informasjon. Selv er jeg veldig nysgjerrig og vil lære mer om alle måtene dere medlemmer leser

SynHør-bladet på og annen informasjon, både digitalt og på papir.

Tanken med spalten er at vi kan inspirere hverandre, og lære hverandre bedre å kjenne. Det kan hende at ikke alle kjenner til de ulike hjelpemidlene og mulighetene som finnes for å motta informasjon.

Kanskje ulike personer som har samme utfordringer kan gi hverandre ny inspirasjon til å prøve ut nye hjelpemidler? Uansett å tror jeg det er både spennende og viktig for LSHDB og hele døvblind-miljøet at man kan få et bedre innblikk i hverandres utfordringer.

Informasjonen vi har om SynHør-bladet per nå:

Vi har registrert
265 i svart skrift (papirformatet)
14 som mottar cd
10 som mottar punkt
136 på e-post

Husk at det er bare å gi beskjed til kontoret om man ønsker annen eller flere formater av medlemsbladet.

Vi vet ikke alt om hvordan bladet leses, da mange har bladet i forskjellige formater, men ønsker gjerne mer informasjon om dette, så vi håper på at mange ønsker å bidra til vår nye spalte «Hvordan leser du bladet - og andre sosiale medier?».

«Hvordan leser jeg bladet?»

Av Kari Engan

Da redaktøren spurte om jeg ville være den første til å skrive i den nye spalten "Hvordan leser jeg bladet", svarte jeg selvfølgelig ja! For da slipper jeg "å hoppe etter Wirkola"!

Jeg er født sterkt hørselshemmet. I 1976, 25 år gammel og gravid med barn nr. to, fikk jeg påvist øyesykdommen Retinitus Pigmentosa. I ettertid fikk jeg vite at diagnosen er Usher type to. Hørselen er heldigvis noenlunde konstant. Men synet ble gradvis dårligere og nå fulgte et liv med stadige omstillinger for å mestre utfordringene sviktende syn gir. Nå ser jeg bare skarpt lys og forskjell på dag og natt.

Tidligere leste jeg SynHør-bladet i svart, de siste årene ved hjelp av lese-TV. Dette gikk sent og jeg ble sliten før jeg kom halvveis i bladet. Så gikk jeg over til å lese bladet som e-postvedlegg og brukte talesyntesen på datamaskinen. Jeg syntes ikke dette var en optimal løsning fordi talesyntesen ikke er god nok.

For noen år siden engasjerte LSHDB en person til å lese inn bladet på "Daisy-cd". Det passer meg veldig bra å motta bladet i denne versjonen. Nå kan jeg sitte i godstolen og høre de forskjellige artiklene uten å bli sliten eller frustrert over en dårlig talesyntese!

Dersom hørselen blir for dårlig, kan jeg velge å få bladet i punktskrift.

Redaktøren ønsket også å vite om jeg bruker sosiale medier, nettaviser,

e-post eller annet.

For mange år siden opprettet min sønn en facebook-side, men det må minst være ti år siden jeg var inne på den! Jeg har ikke lært meg å bruke den etter at jeg mistet synet, så der har jeg en jobb å gjøre!

Men det er jo ikke bare meg som ikke bruker sosiale medier. Jeg antar at det dukker opp interessante artikler på for eksempel Facebook. Hadde det vært en ide å legge inn noen av disse i bladet?

Jeg er ikke så ivrig på å lese nettaviser. Men jeg har lastet ned appen NRK på mobiltelefonen og er innom denne av og til.

E-post er en svært viktig kommunikasjons- og informasjonskanal for meg. Jeg er svært glad for å ha denne tilgangen! Jeg kan rett og slett ikke tenke meg et liv uten e-post!

Jeg ønsker denne spalten lykke til og håper at mange tør å "hoppe etter Wirkola"!

Tolketjenestens Ressurskontor for personer med døvblindhet

Vi har fått beskjed om at Ressurskontoret er lite kjent blant SynHør-bladets medlemmer. Derfor vil vi igjen benytte denne spalten til å informere om vårt arbeid. Samtidig vil vi også informere om at vi har fått en ny medarbeider på laget; Anette Sirevåg.

Høsten 2018 ble Tolketjenestens Ressurskontor for personer med døvblindhet etablert ved NAV Hjelpemiddelsentral Buskerud, nå Vest-Viken. Ressurskontoret skal samle kunnskap og legge opp generelle retningslinjer for håndtering av utfordringer tilknyttet tolketjeneste. I tillegg skal kontoret være en tredjepart i enkeltsaker, når personer med døvblindhet ikke synes samarbeidet med lokal tolketjeneste fungerer godt nok.

Målet for arbeidet er lik praksis og tjenestetilbud til personer med døvblindhet. Ressurskontoret har opprettet to samarbeidsarenaer. Det ene er et nasjonalt nettverk hvor alle tolketjenestene er representert. Her vil tolketjenestene og ressurskontoret drøfte ulike temaer rundt tolketjeneste, og sammen komme frem til en enighet. Det andre er en referansegruppe hvor

brukerorganisasjonene LSHDB og FNDB er representert.

Man kan ta kontakt med ressurskontoret direkte eller henvende seg til LSHDB som tar saken videre til ressurskontoret.

Ressurskontoret kan kontaktes per e-post eller telefon:
nav.tolk.ressurskontor@nav.no
eller 40602784.

Anette Sirevåg

Lise Weggersen

Elin I. Huslende

Hjelpemidler for døvblinde – finnes det?

Av Berit R. Øie

Hei dere som har kombinert syns- og hørselshemming og døvblindhet.

Hva er ditt favoritt-hjelpemiddel?

Og, har du hjelpemidler du er avhengig av, men som noen ganger er så plundrete at du må ha en person som må se eller høre hva som må ordnes til riktig funksjon igjen? Sånn minimum en gang per uke...

Min favoritt er fargeindikatoren. Den sier hvilken farge klesplagget har. Den har såpass tydelig tale at jeg kan oppfatte de fleste ordene den sier.

Det vanskeligste hjelpemidlet jeg er avhengig av, er talesyntesen på PC (SuperNova) og på iPhone (Voiceover). Noen ganger «henger programmet seg opp», låser seg, og da er det kjekt med en som kan se hvilke feilmelding som vises. En slik situasjon demper på følelsen av selvstendigheten av å fikse hjelpemidlene selv.

Et annet eksempel er reisevekkeklokken for hørselshemmede (har kraftig vibrasjon for vekking). Den krever syn for å se tallene på displayet. Altså: knappene betjener jeg selv, men jeg må ha en seende som sier hvilke klokkeslett det står. Kanskje jeg husker fra siste innstilling, men ... Hva er deres erfaringer?

Hva med døve som har synsrest? Hva er dere fornøyd med og ikke fornøyd

med, som dere er avhengig av? Og dere som ikke har syn og hørsel, hvordan er deres hverdag med hjelpemidler?

Et hjelpemiddel for oss som kan bruke høreapparat eller ci og som har fått større fokus den siste tiden, er samtaleforsterker for hørselshemmede, med mikrofon og mottaker med teleslynge. Samtaleforsterkerne har blitt mer og mer visuelle. Touch-skjerm og / eller av – på trykknapp som lyser når den er på eller av. Hvordan skal vi kunne vite om apparatet lader når vi må se på lysets farge? Tidligere hadde vi bedre kontroll. I tillegg er det dårligere lyd kvalitet, og vi sliter med å oppfatte hva som sies.

Prosjekt?

Det jeg lurte på er om dere vet om noen har samlet en gruppe for å diskutere løsninger for oss som har kombinert syns- og hørselshemming? Eller, om noen er interessert i at vi danner en gruppe – gjerne en komite underlagt LSHDB som kan utarbeide et prosjekt med tema «Hjelpemidler for døvblinde». Kanskje søke økonomisk støtte? Kanskje vi kan finne en eller annen teknisk høyskole / universitet hvor studenter kan prøve å utarbeide hjelpemidler kun for oss?

Fint med tilbakemeldinger på dette. Ta gjerne kontakt med Berit R. Øie, enten på e-post: b-r-oie@online.no eller mobil 467 89 248.

Turen går til:

Norefjell med prosjektet

«Kom i gang med et sunt og aktivt liv»!

Av Bedir Yiyit

Bedir Yiyit i samarbeid med Rune Jensen, Knut Ljungberg og Erik Nilsen søkte om prosjektmidler via LSHDB, og vi fikk midler av Stiftelsen DAM til et 2-årig prosjekt for oss med kombinert syn og hørselshemmede/døvblinde for hele landet. Prosjektet heter "Kom i gang med ett sunt og aktivt liv". Målet med dette er å få alle døvblinde ut av sofaen og inn i fysisk aktivitet uansett alder og hvor de bor.

Dette er et lavterskelprosjekt. Vår tanke bak dette prosjektet er at vi ønsker å motivere og simulere dere til å kunne ha god fysisk aktivitet og et sunt kosthold gjennom hele året. Etterhvert så vil kanskje noen ta steget videre til å kunne delta på forskjellige arrangementer eller konkurranser som er tilrettelagt for oss funksjonshemmede.

I 2019 hadde vi 2 langweekend-samlinger, som bestod av diverse aktiviteter som treningsøvelser, gå og løpeturer og foredrag om kosthold og ernæring av Erik Holme og Mette Nedregaard som er ernæringsfysiologer.

Nylig har vi hatt en samling på Norefjell 4.-6.september. Vi var veldig usikre på om vi skulle arrangere eller

ikke med tanke på korona. Vi hadde god kommunikasjon med hotellet og de hadde mange smittevernstiltak. Blant annet at alt personal på hotellet gikk med munnbind og vi fikk egen spisesal til middagen.

Vi var 11 deltakere samt prosjekt-medarbeidere, guider/ledsagere og mange tolker. På fredag tok vi egen buss fra Oslo til Norefjell. Før vi gikk ombord i bussen måtte alle ta hensyn og følge smittevernsreglene.

På fredag kveld hadde vi litt info om hva som skulle skje ila helga. Det var prosjektleder Bedir Yiyit og Erik Holme som fortalte deltakerne informasjonen. Prosjektet har delt ut treningsdress til alle deltakerne samt ledsagerbøyle. Alle måtte ha med ryggsekk med ekstra tøy, mat og drikke.

Turen gikk først på grusvei og så stier helt til vi var på toppen av Ravnåsen 1188 m.o.h. Turen var på totalt 12km. Det var sol og overskyet. På toppen tok vi en deilig lunsj med vår drikke, kakao og kaffe. Tilbake på hotellet hadde vi en velfortjent festmiddag.

På søndagen gikk vi en runde i nærheten av hotellet på 7km. Etter turen spiste vi lunsj på hotellet og kjørte bussen tilbake til Oslo.

Alle deltakerne og prosjektmedarbeiderne var svært fornøyd med samlingen og vi gleder oss allerede til neste samling.

Vi kommer til å fortsette prosjektet til 2021. Prosjektgruppa vil også ha samtaler med deltakerne. Vi vil følge opp med hjemmebesøk, oppfølging på telefon og per epost.

Kommende samlinger er ikke helt bestemt når disse skal gjennomføres, siden vi må se an i forhold til koronasituasjonen.

**Med vennlig hilsen,
Oss i prosjektgruppa**

Mange sjakkturneringer er avlyst i år. Begge landsdelskampene, Trøndelag mot Nord-Sverige og Sør-Norge mot Provinsen (Danmark utenom hovedstadsområdet).

De tradisjonsrike Götalandsmesterskapet og Norrlands mesterskapet gikk samme vei.

Men trass i koronas herjinger blir det spilt sjakk blant synshemmede og døvblinde.

Mesteparten foregår på internett, men 14. – 16. august ble det spilt Norges mesterskap for synshemmede på Hurdal syn- og mestringscenter.

I år var det bare 13 deltakere. Det ble spilt fem runder. A-klassen hadde

seks deltakere, og b-klassen sju.

Mestertittelen ble ikke avgjort, for både Sverre Fuglerud og Kai-Roger Johansen sluttet på 4 poeng. Det skal spilles omkamp mellom dem.

Fire partier. Fire døvblinde deltok.

Camilla Hansen "skrev historie"! Hun vant b-klassen og spiller neste år som første kvinne i a-klassen!

Rokaden spiller turneringer på nettet, og der det er mulig å ta med flere, om noen av leserne skulle ha lyst.

Ta gjerne kontakt med Olav Vik, tlf. 900 54 468 eller på e-post olav@askol.no

Notis: Endring i lov om drosjeløyver fra 1. november 2020

Fra 1. november 2020 trer nye regler i kraft når det gjelder drosjeløyver.

Grunnlaget for lovendringen er med hensikt om å gjøre det lettere å registrere nye drosjeselskap. Tanken er at dette vil gjøre det lettere for flere selskaper å starte opp, også selskaper uavhengig av en drosjesentral slik som for eksempel Uber. I tillegg er tanken at større konkurranse mellom flere selskaper skal presse prisene ned, og dermed gjøre det mer økonomisk tilgjengelig for folk å bruke drosje.

På regjeringens nettsider står det mer informasjon om temaet. Foreløpig er det ikke varslet om endringer i tilbud som for eksempel TT-ordningen, da dette er en tjeneste som kjøpes og distribueres av de ulike fylkeskommunene.

Det har vært stor diskusjon fra ulike organer om datoen for når denne lovendringen skal tre i kraft, men det er nå bestemt at 1. november er datoen hvor vi kan forvente å se flere ulike drosjeselskaper ute i gatene.

Nytt siden sist: Arendalsuka 2020 ble til fokusuke «Bryt isolasjonen»

Av Roy Morten Østerbøl (NKDB) og Kaisa Markhus

Siden Arendalsuka 2020 ble avlyst på grunn av covid-19, bestemte NKDB å beholde temaet «Bryt isolasjon», men heller lansere det som en digital fokusuke i uke 40 med en rekke innslag om tematikken «Bryt isolasjon» på de ulike digitale kanalene til NKBD; hjemmesiden deres, på deres facebook-sider, instagram, twitter og på deres youtube-kanal.

Målet var at alle enhetene skulle bidra med minst en egenprodusert video gjennom uka.

Alle videoene som ble lagd er lagt ut på Dovblindhet.no under fanen Kunnskapsbank – Våre videoer.

De vil også bli liggende på YouTube-kontoen under en spilleliste med navn «Bryt isolasjon».

Her er det mye interessant og viktig informasjon, og det anbefales å ta en titt på disse videoene!

Hva skjer fremover?

15.oktober;
Tilgjengelighetsdagen / hvite stokkens dag!

16.november;
FN's Internasjonale toleransedag

03.desember;
FN's Internasjonale dag for funksjonshemmede

10.desember;
FN dagen for menneskerettigheter

11.desember;
Neste blad havner i postkassa!

**Friis
Arkitekter AS**
Sentrum 11
3630 RØDBERG
Tlf. 32 74 15 94

**ANONYM
STØTTE**

Hamar kommune
Vangsv 51, 2317 HAMAR
Tlf. 62 56 30 00
hamar.kommune.no

**Mirawa
Restaurant**
Schwenckegata 1
3015 DRAMMEN
Tlf. 32 83 65 85

Stange kommune
Storg 45, 2335 STANGE
Tlf. 62 56 20 00
stange.kommune.no

Hamar Optikk AS
Aslak Bolts gate 48
2316 HAMAR
Tlf. 62 52 34 80

Hellik Teigen A/S
Loesmoen 1
3300 HOKKSUND
Tlf. 32 25 27 00

interoptikk
Optikk Ramstad
Din leverandør av merkevarer

**EGGER
OPTIKK**
Storgaten 33, 4370 Egersund
Tlf. 51 49 07 78 - www.eggeroptikk.no

Johs. Granås a.s
Teiealleen 7, 2030 NANNESSTAD
Tlf. 63 99 99 10 - www.johsgranas.no

**VULKAN
SKANDINAVIA AS**
Byfogd Motzfeldts gate 6
6413 MOLDE
Tlf. 71 24 59 90
www.vulkan.no

Torg gt.21 - Sortland | Tlf. 76 12 21 62

**Ål folkehøyskole og
kurscenter for døde**
Bakketeigen 51, 3570 ÅL
Tlf. 32 08 26 00 - www.al.fhs.no

**DRAMMEN KJØL
OG FRYSS AS**
KULDEENTREPRENØR
Drammen: Tlf.: 32 83 16 88 • www.dkf.no
Avd. Kongsberg: Tlf.: 32 76 43 00 • magne@dkf.no

**Rådgivningskontoret
for hørselshemmede**
Kabelg 2 (5. etg) Økern, 0509 OSLO
Tlf. 23 47 85 00

Drammens Tidende

Strømsø Torg 9
3044 DRAMMEN
Tlf. 32 20 40 00 - www.dt.no

Signo Vivo

En virksomhet i Stiftelsen Signo
Sentrumsbygget, 3140 ANDEBU
Tlf. 33 43 88 00 - www.signo.no

**BETANIEN
HOSPITAL
SKIEN**

Bj. Bjørnsonssgt. 6, 3722 SKIEN
Tlf. 35 90 07 00

**HØREAPPARATETS
ENERGISENTER**

Bregnev 3, 8680 TROFORS
Tlf. 484 68 168 m.m. kl. 10-14
post@energisentret.no - www.energisentret.no
Batteri og produkter til høreapparat

oticon

Hegdehaugsveien 31, 0167 OSLO
Tlf. 23 25 61 00 - www.oticon.no

Returadresse:
**LSHDB (Landsforbundet for kombinert
Syns- og Hørselshemmede/Døvblinde),
Skippergata 33, 0154 Oslo**

LSHDB sentralstyre 2018 - 2020

Forbundsleder:	Åshild Johansen
Nestleder:	Kari Kristine Engan
Styremedlemmer:	Bibbi Hagerupsen Hege Beathe Dahlen Erik Nilsen
Varamedlemmer:	Odd Paulsen Sissel H. Markhus
LSHDBs hjemmeside:	www.lshdb.no